

Brussel, 10 maart 2026
(OR. en)

7197/26

ENER 120
ENV 219
TRANS 139
ECOFIN 319
RECH 116
CLIMA 128
IND 178
COMPET 303
CONSOM 75

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	10 maart 2026
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	C(2026) 1526 final
Betreft:	AANBEVELING VAN DE COMMISSIE van 10.3.2026 over het ontsluiten van particuliere investeringen in energie-efficiëntie

De delegaties vinden hierbij document C(2026) 1526 final.

Bijlage: C(2026) 1526 final

Brussel, 10.3.2026
C(2026) 1526 final

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

van 10.3.2026

over het ontsluiten van particuliere investeringen in energie-efficiëntie

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

van 10.3.2026

over het ontsluiten van particuliere investeringen in energie-efficiëntie

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 292,
Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In haar mededeling van 17 september 2020 over “Een ambitieuzere klimaatdoelstelling voor Europa voor 2030 — Investeren in een klimaatneutrale toekomst voor ons allemaal” (het “klimaatdoelstellingsplan”)¹ stelt de Commissie voor om de klimaatambitie van de Unie te verhogen door het broeikasgasemissiestreefcijfer voor 2030 op te trekken tot ten minste 55 % onder het niveau van 1990. Het voorstel komt tegemoet aan de toezegging in de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 getiteld “De Europese Green Deal”² (de “Europese Green Deal”) om een alomvattend plan voor te stellen om het Uniestreefcijfer voor 2030 op verantwoorde wijze te verhogen tot 55 %. Uit de effectbeoordeling bij het klimaatdoelstellingsplan is gebleken dat, om de aangescherpte klimaatambitie te verwezenlijken, de energie-efficiëntie aanzienlijk moest worden verbeterd ten opzichte van het huidige niveau van 32,5 %.
- (2) Richtlijn (EU) 2023/1791 betreffende energie-efficiëntie (“herschikking van de richtlijn energie-efficiëntie”)³ is op 10 oktober 2023 in werking getreden en introduceert een bindende EU-doelstelling van 11,7 % vermindering van het primair en finaal energieverbruik tegen 2030, waardoor het ambitieniveau voor 2030 aanzienlijk wordt verhoogd, ook met betrekking tot de financiering van energie-efficiëntie, en waardoor de toepassing van het beginsel “energie-efficiëntie eerst” in beleid, planning, en investeringsbeslissingen, in overeenstemming met de wettelijke voorschriften, daarin wordt versterkt.
- (3) Het actieplan voor betaalbare energie⁴, dat op 26 februari 2025 is aangenomen als onderdeel van de Clean Industrial Deal⁵, omvat belangrijke maatregelen om de

¹ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s, Een ambitieuzere klimaatdoelstelling voor Europa voor 2030: investeren in een klimaatneutrale toekomst voor ons allemaal (COM/2020/562 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex:52020DC0562>).

² Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s “De Europese Green Deal” (COM(2019) 640 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex:52019DC0640>).

³ Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (herschikking) (PB L 231 van 20.9.2023, blz. 1, ELI: [Richtlijn 2023/1791 - NL - EUR-Lex](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex:52023L1791)).

⁴ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s “Actieplan voor betaalbare energie — De werkelijke waarde van onze energie-unie ontsluiten om betaalbare, efficiënte en schone energie voor alle Europeanen te waarborgen” (COM(2025) 79 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex:52025DC0079>).

energiekosten voor huishoudens en ondernemingen te verlagen en bij te dragen aan de totstandkoming van een echte energie-unie die zorgt voor concurrentievermogen, veiligheid, decarbonisatie en een rechtvaardige transitie. Het actieplan is gebaseerd op vier pijlers en acht kernacties, waaronder een specifieke actie voor het verhogen van de energie-efficiëntie en het realiseren van energiebesparingen, waarbij de nadruk ligt op de rol van energie-efficiëntie als belangrijke factor voor betaalbare energie, decarbonisatie en het concurrentievermogen van de industrie. Om de energie-efficiëntie te bevorderen, ondersteunt de Europese Commissie marktdeelnemers en financiële instellingen bij het stimuleren van een eengemaakte markt voor energie-efficiëntie.

- (4) In de mededeling van de Commissie van 14 oktober 2020 “Een renovatiegolf voor Europa”⁶ wordt de bouwsector aangemerkt als cruciaal voor het behalen van de energie-efficiëntiestreefcijfers voor 2030 en voor het bereiken van klimaatneutraliteit tegen 2050. Dit is te verklaren door de relevantie van gebouwen, die goed zijn voor ongeveer 40 % van het totale energieverbruik en 36 % van de broeikasgasemissies van de Unie.
- (5) Richtlijn (EU) 2024/1275 betreffende de energieprestatie van gebouwen (de “herschikking van de richtlijn energieprestatie van gebouwen”)⁷ is op 28 mei 2024 in werking getreden en heeft tot doel de energieprestatie van gebouwen structureel te verbeteren, met de nadruk op ondersteuning van de renovatie van de slechtst presterende gebouwen, bestrijding van energiearmoede door voorrang te geven aan kwetsbare huishoudens, en het bereiken van een volledig koolstofvrij gebouwenbestand tegen 2050.
- (6) In de mededeling over het REPowerEU-plan van mei 2022⁸, gevolgd door de routekaart voor beëindiging van de invoer van Russische energie⁹ en het voorstel voor een verordening inzake de uitfasering van de invoer van Russisch aardgas en de verbetering van de monitoring van potentiële energieafhankelijkheid¹⁰, worden energie-efficiëntie en inspanningen om energie te besparen aangemerkt als belangrijke

⁵ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s “De Clean Industrial Deal: Een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie” (COM(2025) 85 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A52025DC0085>).

⁶ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s “Een renovatiegolf voor Europa: groenere gebouwen, meer banen, hogere levenskwaliteit” (COM(2020) 662 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex:52020DC0662>).

⁷ Richtlijn (EU) 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende de energieprestatie van gebouwen (herschikking) (PB L, 2024/1275, 8.5.2024), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>.

⁸ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s, REPowerEU-plan (COM/2022/230 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN&qid=1653033742483>).

⁹ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s — Routekaart voor beëindiging van de invoer van Russische energie (COM/2025/440 final/2, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0440R%2801%29&qid=1747125158211>).

¹⁰ Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de uitfasering van de invoer van Russisch aardgas en de verbetering van de monitoring van potentiële energieafhankelijkheid, en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1938 (COM/2025/828 final, 2025/0180 (COD), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0828&qid=1750669110360>).

pijlars van de doelstellingen van de EU op het gebied van energiezekerheid om de afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen aanzienlijk te verminderen en de energietransitie te versnellen.

- (7) In het verslag “World Energy Investment 2025” van het Internationaal Energieagentschap (IEA)¹¹ wordt benadrukt dat de doelstelling om het tempo van de energie-efficiëntieverbeteringen te verdubbelen, meer aanvullende investeringen vereist. Hoewel de investeringen in energie-efficiëntie tussen 2015 en 2022 voortdurend zijn toegenomen, heeft het IEA vastgesteld dat de beleids- en financieringssteun vanaf 2023 werd teruggeschroefd; deze trend is in 2024 bevestigd. Met name in de Europese Unie daalden de investeringen in energie-efficiëntie en elektrificatie met 2 %, voornamelijk als gevolg van verminderde beleidsondersteuning op een bepaalde markt en een vertraging van de verkoop van warmtepompen. Het IEA heeft verklaard dat het huidige jaarlijkse investeringsniveau in energie-efficiëntie en elektrificatie verdrievoudigd moet worden om de energie-efficiëntie twee keer zo snel te verbeteren.
- (8) In het verslag van Mario Draghi “A Competitiveness Strategy for Europe” werd herinnerd aan de enorme financieringsbehoeften van de Unie om haar beleidsdoelstellingen te verwezenlijken, namelijk een minimale jaarlijkse extra investering van 750 tot 800 miljard EUR per jaar, en aan de noodzaak om de overheidsfinanciering van de EU doeltreffend in te zetten om particuliere investeringen te stimuleren. Om het mobiliseren van particuliere investeringen te ondersteunen, werd in het verslag-Draghi gewezen op de noodzaak om de kapitaalmarktenunie te voltooien, de financieringscapaciteit van de banksector te vergroten, onder meer door securitisatie nieuw leven in te blazen en de huidige prudentiële regelgeving te evalueren, en de EU-begroting te hervormen om deze doelgerichter en efficiënter te maken en het hefboomeffect van particuliere investeringen te verbeteren.
- (9) Het mobiliseren van investeringen in energie-efficiëntie en het bewerkstelligen van aanvullende particuliere financiering via specifieke beleids- en financieringsmaatregelen is immers van cruciaal belang om de lidstaten te helpen de energie-efficiëntiestreefcijfers voor 2030 te halen, op kosteneffectieve wijze klimaatneutraliteit te bereiken tegen 2050, de overgang naar een geïntegreerd energiesysteem dat betaalbare en schone energie voor iedereen biedt te vergemakkelijken, en de druk op de vraag naar energie, en dus op de energieprijzen, te verlagen, terwijl tegelijkertijd het concurrentievermogen en de duurzaamheid van de EU-economie worden versterkt en wordt bijgedragen aan het verminderen van de afhankelijkheid van de EU van energie-invoer.
- (10) In artikel 30 van de richtlijn energie-efficiëntie (EU/2023/1791) wordt erkend dat er voldoende financiële en technische steun moet worden ingezet voor energie-efficiëntiemaatregelen en dat er gerichte beleidsmaatregelen moeten worden ontwikkeld om particuliere investeringen in energie-efficiëntie te mobiliseren.
- (11) Financiële instellingen en marktdeelnemers op het gebied van energie-efficiëntie, zoals energiedienstenbedrijven, energiegemeenschappen, energiebedrijven en distributiesysteembeheerders, stadsverwarmings- en -koelingsnetwerken, vastgoedbedrijven, aanbieders van energie-efficiëntie en nettonultechnologieën,

¹¹ IEA-verslag, “World Energy Investment 2025”, <https://iea.blob.core.windows.net/assets/1c136349-1c31-4201-9ed7-1a7d532e4306/WorldEnergyInvestment2025.pdf>

moeten een sleutelrol spelen bij het mobiliseren van particuliere investeringen in energie-efficiëntie door de economische voordelen van energie-efficiëntieverbeteringen in termen van energiebesparingen te benutten, en zo de businesscase voor energie-efficiëntie opschalen.

- (12) Om de deelname van financiële instellingen te stimuleren en particuliere investeringen voor energie-efficiëntie verder te mobiliseren, heeft de Commissie in 2024 de Europese coalitie voor energie-efficiëntiefinanciering (de “coalitie”) opgericht, waarin de EU-lidstaten, financiële instellingen en relevante belanghebbenden als oprichtende leden werden samengebracht om concrete acties vast te stellen ter verbetering van de particuliere financiering voor energie-efficiëntie. De doelstellingen van de coalitie zijn het creëren van een gunstig marktklimaat voor investeringen in energie-efficiëntie en het opschalen van de particuliere financiering die nodig is om de verwezenlijking van de energie- en klimaatdoelstellingen van de EU voor 2030 en 2050 te ondersteunen.
- (13) In het gezamenlijk verslag over “Energie-efficiëntiefinanciering in Europa – Een beoordeling van overheidsuitgaven voor energie-efficiëntie en de energieprestatie van gebouwen”¹², in overeenstemming met de bepalingen van artikel 30, lid 17, van de herschikking van de richtlijn energie-efficiëntie (EU/2023/1791) en artikel 9, lid 8, van de herschikking van de richtlijn energieprestatie van gebouwen (EU/2024/1275), wordt de huidige stand van zaken en de doeltreffendheid van overheidssteun in Europa voor het aantrekken van aanvullende particuliere investeringen beoordeeld. In het gezamenlijk verslag wordt opgemerkt dat de investeringen die nodig zijn om de energie-efficiëntiestreefcijfers voor 2030 te halen, voor de periode 2021-2030 370 miljard EUR per jaar bedragen en dat het verwachte investeringstekort om de energie-efficiëntiestreefcijfers te halen ongeveer 170 miljard EUR per jaar bedraagt¹³. De begrotingsmiddelen van de EU voor energie-efficiëntie zijn in het meerjarig financieel kader 2021-2027 met 62 % gestegen ten opzichte van de periode 2014-2020, en met 491 % wanneer rekening wordt gehouden met de bijdrage van NextGenerationEU, van 26,5 tot 156,6 miljard EUR. Het grootste deel van deze stijging is afkomstig van de herstel- en veerkrachtfaciliteit. In het gezamenlijk verslag wordt geconcludeerd dat de begrotingsmiddelen van de EU en de lidstaten voor energie-efficiëntie van fundamenteel belang zijn, hoewel zij slechts een beperkt deel van de investeringsbehoeften vertegenwoordigen, namelijk ongeveer 14,4 %. In het verslag wordt ook geconcludeerd dat de katalyserende werking van overheidsfinanciering volledig en verder moet worden benut door de effectiviteit en efficiëntie van overheidssteun uit de begroting te vergroten, zodat grotere energiebesparingen worden gerealiseerd en meer particulier kapitaal wordt aangetrokken.
- (14) Gezien de beperkte beschikbaarheid van overheidsmiddelen moet het gebruik ervan gericht zijn op het vergroten van de businesscase voor energie-efficiëntie en daarmee op het aanpakken van marktfalen dat het mobiliseren van particuliere investeringen in energie-efficiëntie belemmert, waarbij ook aandacht moet worden besteed aan het bieden van ondersteuning aan kwetsbare groepen om de hoge aanloopkosten op te

¹² Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over energie-efficiëntiefinanciering in Europa: een beoordeling van overheidsuitgaven voor energie-efficiëntie en de energieprestatie van gebouwen, COM (2026) 118.

¹³ IEA 2024 Energy Efficiency Report, <https://iea.blob.core.windows.net/assets/f304f2ba-e9a2-4e6d-b529-fb67cd13f646/EnergyEfficiency2024.pdf>; and Bruegel, How to finance the European Union’s building decarbonisation plan, source: [PB 12 2024.pdf](#).

vangen. Bovendien vormt de beperkte standaardisering van investeringen in energie-efficiëntie een belangrijke belemmering voor de ontwikkeling van specifieke financiële aanbiedingen en financieringsinstrumenten voor energie-efficiëntie op grote schaal, waardoor particuliere kapitaalinvesteerders en marktdeelnemers niet worden aangetrokken. Daarom blijft het van cruciaal belang om samenvoeging, projectontwikkelingsbijstand en gemeenschappelijke methodologieën te ondersteunen om investeringen in energie-efficiëntie te ontwikkelen, samen te voegen en te waarderen, teneinde meer particulier kapitaal aan te trekken.

- (15) Aangezien met energiearmoede kampende huishoudens niet over eigen middelen beschikken en beperkte toegang hebben tot commerciële leningen, stoten zij op belemmeringen wanneer ze financiering voor investeringen zoeken. Dergelijke huishoudens hebben daarom behoefte aan innovatieve openbare financiële instrumenten met verschillende gemengde financieringsvormen, zodat zij toegang krijgen tot financiering in de vorm van renteloze of laagrentende leningen, kosteloze prestatiegerichte financiering – zoals energieprestatiecontracten en financiering via de energierekening – waarmee huishoudens vooraf financiële steun kunnen krijgen en de investering kunnen terugbetalen naarmate zij besparen op hun energierekening, naast andere innovatieve financieringsvormen. Energiegemeenschappen kunnen ook een rol spelen bij het bundelen van particuliere investeringen in energie-efficiënte oplossingen op een manier die toegankelijker en betaalbaarder is voor burgers, lokale overheden, kmo's en kwetsbare huishoudens.
- (16) Maatregelen om de energierekening te verlagen en energiearmoede tegen te gaan, alsook maatregelen om de renovatie van de slechtst presterende gebouwen te ondersteunen en tegemoet te komen aan de behoeften van kwetsbare consumenten, zullen naar verwachting een positieve bijdrage leveren aan de doelstelling van de Commissie om het aanbod van en de toegang tot betaalbare woningen te vergroten.
- (17) Met name in de gebouwensector is het waargenomen gemiddelde renovatiepercentage in de EU-lidstaten momenteel te laag (d.w.z. minder dan 1 %) om een tijdige decarbonisatie van het gebouwenbestand te waarborgen. Het ondersteunen van hogere renovatiepercentages en het invoeren van energie-efficiëntiemaatregelen in ondernemingen, onder meer via regelgevende maatregelen, zal particuliere investeerders en marktdeelnemers stimuleren om deel te nemen aan de ontwikkeling van een bloeiende markt voor investeringen in energie-efficiëntie.
- (18) Het opschalen van particuliere investeringen in energie-efficiëntie vereist erkenning van de bestaande verschillen tussen de energie-efficiëntiemarkten, financieringspraktijken en regelgevings- en ondersteuningskader van de lidstaten. Aangezien is vastgesteld dat verschillende uitdagingen op nationaal en regionaal niveau verschillende beleidsbenaderingen vereisen, wordt de op Unieniveau opgerichte coalitie aangevuld met speciale nationale hubs in de lidstaten. Het doel is dat elke hub zich richt op een specifieke marktgerichte aanpak om energie-efficiëntie te bewerkstelligen. De nationale hubs van de coalitie moeten het gebruik van financieringsoplossingen op nationaal niveau stimuleren door de juiste belanghebbenden, waaronder overheidsinstanties en financiële instellingen, bijeen te brengen en door de autoriteiten van de lidstaten voortdurend technische ondersteuning te bieden om hen te helpen oplossingen voor energie-efficiëntiefinanciering te ontwikkelen die aansluiten bij hun beleidsdoelstellingen en ambities. Evenzo moet de onderhavige aanbeveling om particuliere investeringen in energie-efficiëntie te ontsluiten, worden afgestemd op de specifieke nationale markten en financieringspraktijken.

- (19) In het voorjaar van 2024 heeft de Commissie een Europees burgerpanel over energie-efficiëntie bijeengeroepen, waarin 150 Europese burgers zijn bijeengekomen om de uitdagingen en voordelen van energie-efficiëntie te bespreken die voor hen het meest van belang zijn. Naar aanleiding van hun beraadslagingen hebben de burgers een lijst met concrete aanbevelingen opgesteld die als input kunnen dienen voor toekomstige initiatieven van de Commissie en waarin ze de belangrijke rol van financiële steun voor energie-efficiëntie benadrukken¹⁴.
- (20) Overeenkomstig artikel 30, lid 10, van de herschikking van de richtlijn energie-efficiëntie (EU/2023/1791) is de Commissie verplicht om lidstaten en marktdeelnemers richtsnoeren te verstrekken over hoe particuliere investeringen in energie-efficiëntie kunnen worden ontsloten. De richtsnoeren hebben tot doel de lidstaten en marktdeelnemers te helpen bij de ontwikkeling en uitvoering van hun investeringen in energie-efficiëntie, zowel binnen als buiten de verschillende Unieprogramma's, en in de richtsnoeren moeten passende financiële mechanismen en innovatieve financieringsoplossingen worden voorgesteld, met een combinatie van subsidies, financieringsinstrumenten en projectontwikkelingsbijstand, om bestaande initiatieven op te schalen en programma's van de Unie als katalysator te gebruiken om particuliere financiering aan te trekken en te stimuleren.
- (21) Deze aanbeveling gaat vergezeld van een gedetailleerde bijlage met voorbeelden van specifieke acties, maatregelen en richtsnoeren voor de uitvoering via de opzet van financieringsregelingen die particuliere investeringen in energie-efficiëntie kunnen ontsluiten.

HEEFT DE VOLGENDE AANBEVELING VASTGESTELD:

De lidstaten en marktdeelnemers moeten:

1. Een langetermijnkader voor overheidsfinanciering ter ondersteuning van energie-efficiëntie vaststellen, waarbij zij met name gebruikmaken van gespecialiseerde financieringsfaciliteiten van revolverende aard en overheidsgaranties om de toegang tot financiering te verbeteren en risico's van investeringen te beperken. Dit ondersteuningskader moet de basis vormen voor de ontwikkeling van kredietverleningsproducten voor energie-efficiëntie en particuliere financieringsregelingen, en moet gebaseerd zijn op een voorspelbaar regelgevingskader voor energie-efficiëntie dat zorgt voor zichtbaarheid van het beleid op lange termijn en het vertrouwen van investeerders versterkt. In het kader moet ook gebruik worden gemaakt van regelgevende en fiscale prikkels om verbeteringen en investeringen met betrekking tot energie-efficiëntie te stimuleren.

2. Het Nationaal Fonds voor energie-efficiëntie of een vergelijkbare faciliteit oprichten of versterken op nationaal of regionaal niveau als specifiek instrument om de toegang tot regelingen voor overheidsfinanciering voor energie-efficiëntie te vergemakkelijken, waarbij verschillende financieringsstromen en financieringsinstrumenten in één organisatiestructuur worden ondergebracht. Een dergelijke faciliteit moet de toegang tot financiering vereenvoudigen, een robuuste pijplijn voor investeringen in energie-efficiëntie samenvoegen en het mogelijk maken om meerdere stromen van overheidsfinanciering en particuliere financiering te bundelen in één verrichting. Een dergelijke faciliteit zou onder meer gerichte

¹⁴ Definitieve aanbevelingen, Europees burgerpanel over energie-efficiëntie, https://citizens.ec.europa.eu/document/download/52a3608d-662c-4b0e-b463-684a9dbef302_nl?filename=Final%20recommendations%20European%20Citizens'%20Panel%20on%20Energy%20Efficiency.pdf.

financieringsprogramma's, overheidsgaranties, financieringsinstrumenten, technische bijstand, kredietbundeling voor securitisatiedoelinden en forfaiterings- en factoringregelingen kunnen inzetten en bijdragen tot de vereenvoudiging van processen, regels en methodologieën op het gebied van energie-efficiëntie, alsook tot een betere zichtbaarheid en bekendheid van zowel financiële steunregelingen als financiële stimulansen voor energie-efficiëntie. Daarnaast moeten de lidstaten:

- de stand van zaken met betrekking tot de regelingen voor energie-efficiëntiefinanciering in hun land beoordelen; en
- de kapitalisatie bepalen van het nationaal fonds voor energie-efficiëntie dat wordt ingesteld of versterkt.

3. Op de lange termijn gerichte financieringsinstrumenten en gemengde financieringsoplossingen opschalen. De lidstaten moeten het bestaande nationale financieringskader herzien om gemengde financieringsoplossingen tot stand te brengen en te gebruiken waarbij leningen met een lage of nulrente en overheidsgaranties in één verrichting worden gebundeld met verschillende soorten subsidies – rente- en garantiekostenvergoedingen, kapitaalkortingen, subsidies voor technische bijstand die samen de ontwikkeling van particuliere financieringsaanbiedingen, financiële producten en innovatieve financieringsinstrumenten kunnen ondersteunen. Daarnaast moeten de lidstaten:

- de gebundelde subsidieondersteuning aanpassen om de risico's en belemmeringen voor toegang tot financiering te verminderen;
- de revolverende aard van financiële instrumenten voor energie-efficiëntie benutten met een gebundelde subsidiecomponent;
- de ontwikkeling van specifieke financiële vehikels voor energie-efficiëntie ondersteunen; en

het gebruik maximaliseren van EU-begrotingsmiddelen en -programma's om op grote schaal financieringsinstrumenten in te zetten.

4. Faciliteiten voor projectontwikkelingsbijstand inzetten en de ontwikkeling van "aankoopgroeperingen" van energie-efficiëntieprojecten ondersteunen. Dit omvat éénloketsystemen die burgers en ondernemingen helpen bij het ontwikkelen en samenvoegen van energie-efficiëntie-investeringsprojecten, super-ESCO's (energiedienstenbedrijven), energiegemeenschappen, faciliteiten voor projectontwikkelingsbijstand en andere projectontwikkelaars. De aankoopgroeperingen moeten worden ondersteund om een kritieke omvang te bereiken met als doel een robuuste pijplijn van financierbare investeringen tot stand te brengen. De lidstaten worden aangemoedigd gebruik te maken van EU-steun, bijvoorbeeld via de Europese faciliteit voor bijstand aan lokale energieprojecten (ELENA), om nationale of regionale faciliteiten voor technische bijstand en projectontwikkelingsbijstand op te zetten.

5. Proactief deelnemen aan de Europese coalitie voor energie-efficiëntiefinanciering om een nauwere en effectieve samenwerking met financiële instellingen te bevorderen. Dit omvat de ontwikkeling van nationale hubs en de vaststelling van hun mandaten en werkprogramma's. Daarnaast moeten de lidstaten:

- partnerschappen aangaan om handelsbanken te ondersteunen bij het beter benutten van de financiële voordelen van investeringen in energie-efficiëntie, en
- financiële instellingen ondersteunen en stimuleren om klantvriendelijke opties voor energie-efficiëntiefinanciering aan te bieden.

6. Fiscale prikkels optimaal toepassen om particuliere investeringen in energie-efficiëntie te mobiliseren. Belangrijke prioriteiten zijn het afschaffen van fiscale maatregelen en subsidies die investeringen in energie-efficiëntieverbeteringen ontmoedigen, zoals maatregelen die fossiele brandstoffen en energie-inefficiënte technologieën in stand houden, en het vermijden van fiscale maatregelen die de economische nevenvoordelen van energie-efficiëntieverbeteringen met hogere fiscale lasten belasten. Daarnaast moeten de lidstaten positieve fiscale prikkels en belastingmaatregelen invoeren om investeringen in energie-efficiëntie te mobiliseren.

7. De ontwikkeling en acceptatie van kredietverleningsproducten voor energie-efficiëntie en particuliere financiering via kredietovereenkomsten bevorderen. Dit omvat energie-efficiëntiehypotheek en renovatieleningen, met inbegrip van het gebruik van overheidsgaranties, andere risicobeperkende maatregelen, fiscale prikkels, versterking van de rol van de retailbanksector en waardering van energiebesparingen bij kredietwaardigheidsbeoordelingen. In overeenstemming met de herschikking van de richtlijn energie-efficiëntie (EU/2023/1791) moet worden gezorgd dat kredietverleningsproducten voor energie-efficiëntie op grote schaal en op niet-discriminerende wijze door financiële instellingen worden aangeboden – wat betekent dat zij worden gepromoot ten opzichte van traditionele financiële producten wanneer dit in het belang is van potentiële klanten – en dat zij zichtbaar en toegankelijk zijn voor consumenten, onder meer via ondersteuning door derden en overheidsinstanties. Daarnaast moeten de lidstaten:

- verenigingen van mede-eigenaren in staat stellen gezamenlijk leningen aan te gaan om investeringen in energie-efficiëntie te financieren, en
- technische bijstand en advies bieden aan financiële instellingen om de nodige capaciteit op te bouwen zodat leningsfunctionarissen kredietverleningsproducten op het gebied van energie-efficiëntie op de markt kunnen brengen.

Marktdeelnemers moeten:

- kredietverleningsproducten op het gebied van energie-efficiëntie ontwikkelen en op de markt brengen, en
- klantvriendelijke financierings- en kredietverleningsoplossingen voor energie-efficiëntie aanbieden in overeenstemming met artikel 30 van de richtlijn energie-efficiëntie.

8. Het nodige regelgevingskader tot stand brengen en de ontwikkeling van innovatieve financieringsregelingen ondersteunen. Regelingen zoals financiering via de voorheffing en financiering via de energierekening, door bevoegde autoriteiten in staat te stellen belastingen en andere heffingen te gebruiken als schuldaflusinginstrumenten, door energieleveranciers en -distributeurs te betrekken bij de financiering van energie-efficiëntiemaatregelen en

schuldaflossing via de energierekening mogelijk te maken. En door het mogelijk te maken dat de schuld aan een onroerend goed wordt gekoppeld en samen met het eigendom van het onroerend goed wordt overgedragen. De lidstaten moeten meer in het bijzonder:

- beoordelen of het nationale kader de ontwikkeling van financieringsregelingen via de energierekening of via de voorheffing mogelijk maakt;
- het recht van energienutsbedrijven vaststellen om financiering voor energie-efficiëntie te verstrekken;
- procedures vaststellen om terugbetalingen via onroerende voorheffing en overdracht van schulden samen met eigendom te waarborgen;
- zorgen voor voldoende kasstroom bij uitvoerende instanties (bv. nutsbedrijven, ESCO's) en/of nationale of lokale garantie- en steunfondsen opzetten om schaalvoordelen te realiseren;

Marktdeelnemers moeten:

- financieringsregelingen voor energie-efficiëntie via de energierekening ontwikkelen en op de markt brengen, door samenwerking tussen energienutsbedrijven en energiedienstenbedrijven te bevorderen.

9. Belemmeringen wegnemen en energie-efficiëntiefinanciering opschalen via dienstenovereenkomsten en een markt voor energiediensten bevorderen. Voorbeelden hiervan zijn het ondersteunen van verbeteringen op het gebied van energie-efficiëntie via operationele uitgaven, het wegnemen van administratieve knelpunten en belemmeringen voor de ontwikkeling van de ESCO-markt, het benutten van het bewezen potentieel van prestatiegerichte instrumenten zoals energieprestatiecontracten en andere innovatieve oplossingen voor energiediensten. De lidstaten en marktdeelnemers moeten:

- gebruikmaken van EU- en nationale overheidsbegrotingssteun om de ESCO-markt te ontwikkelen, door financiering voor ESCO's en special purpose vehicles voor energie-efficiëntie te vergemakkelijken;
- de rol van ESCO's en nieuwe contractvormen, zoals energie-efficiëntie als een dienst en energieprestatiecontracten, bevorderen als pijler van het nationale energie-efficiëntiebeleid;
- de actualisering van wetgevingskaders en openbare aanbestedingen bevorderen om ESCO-financiering en energieprestatiecontracten expliciet te erkennen en te vergemakkelijken; en
- de invoering van geavanceerde meetinfrastructuur ondersteunen waarmee energiestromen en besparingen automatisch kunnen worden gemonitord.

Marktdeelnemers moeten:

- gebruikmaken van overheidssteun en de eengemaakte EU-markt om een dynamische markt voor energie-efficiëntie als dienst te bevorderen, ook over de interne EU-grenzen heen; en
- partnerschappen ontwikkelen tussen technologieleveranciers, energiedistributeurs, energiedienstverleners en financiële instellingen.

10. Langetermijn-overheidsgaranties en andere risicobeperkingsinstrumenten inzetten die de toegang tot particuliere financiering voor energie-efficiëntie kunnen vergroten. Deze zijn essentieel om de businesscase voor energie-efficiëntie te verbeteren door het totale investeringsrisico te verminderen, door kredietverbeteringssteun te verlenen om de toegang tot financiering voor specifieke markten en bevolkingsgroepen te vergroten en door concurrerendere rentetarieven te ondersteunen. Daarnaast moeten de lidstaten landspecifieke risico's en problemen bij de toegang tot financiering voor marktdeelnemers in kaart brengen.

11. Herfinancieringsmogelijkheden bevorderen en de ontwikkeling van een secundaire markt voor energie-efficiëntie stimuleren met particuliere financiële instellingen. Dergelijke faciliteiten kunnen forfaiterings- en factoringregelingen voor energieprestatiecontracten van ESCO's ondersteunen, vorderingen op het gebied van energie-efficiëntie van verschillende kredietverstrekkers bundelen voor securitisatiedoelinden en de oprichting van super-ESCO's of soortgelijke structuren die tussen ESCO's en institutionele beleggers bemiddelen, vergemakkelijken. De lidstaten en marktdeelnemers moeten daarnaast:

- de ontwikkeling van de markt voor groene obligaties in hun nationale context stimuleren, en
- een specifieke dialoog met financiële instellingen tot stand brengen en versterken over de ontwikkeling van een secundaire markt voor energie-efficiëntie, en
- de oprichting van speciale herfinancieringsfaciliteiten voor energie-efficiëntie ondersteunen.

12. Gegevensverzameling over energie-efficiëntie verbeteren. Dit omvat gegevens over de financiële prestaties van investeringen in energie-efficiëntie, en gegevens om maatregelen te ondersteunen voor het monitoren en verifiëren van energiebesparingen. De lidstaten en marktdeelnemers moeten ondersteuning bieden voor het ontwikkelen, harmoniseren, standaardiseren en vereenvoudigen van methodologieën voor projectbeoordeling, met inbegrip van de waardering van niet-energetische voordelen en de maatregelen voor monitoring en verificatie van energiebesparingen, wat essentieel is om het vertrouwen en de zekerheid van investeerders te vergroten en de monetaire waarde van energiebesparingen als verhandelbaar goed te waarborgen.

Bij de uitvoering van deze aanbeveling moeten de lidstaten en marktdeelnemers naar behoren rekening houden met de bijlage bij deze aanbeveling, die gedetailleerde richtsnoeren bevat voor specifieke beleids- en financieringsmaatregelen om particuliere investeringen in energie-efficiëntie te mobiliseren, met inbegrip van specifieke aanbevolen acties, een gemotiveerde achtergrond en voorbeelden van succesvolle toepassingen.

Gedaan te Brussel, 10.3.2026

Voor de Commissie
Dan Jørgensen
Lid van de Commissie

